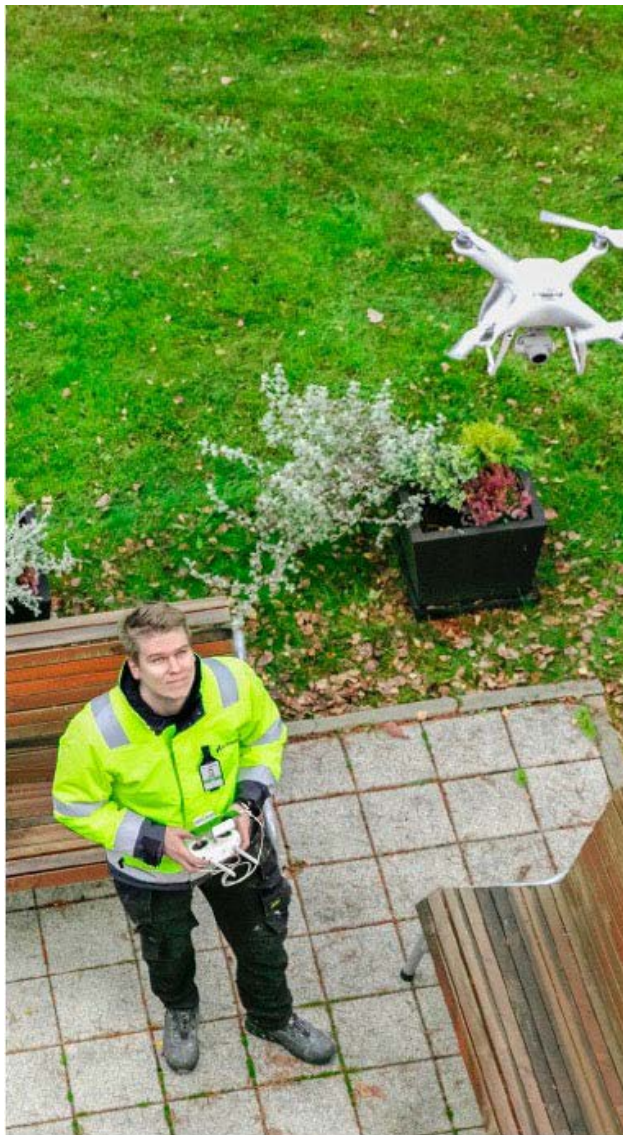

Infra-kohteet: Rasitusolosuhteiden merkittävyyden arviointi tutkimuksia määritettäessä

Betoniteknologiaseminaari 14.11.2023
Ari Husso, A-Insinöörit Civil Oy

Ihmisiä, joiden kanssa
rakennat rohkeasti
parempaa

Rakennuttaminen | Arkkitehtisuunnittelu |
Rakennesuunnittelu |
Korjaussuunnittelu | Teollisuus- ja talotekniikka |
Yhdyskunta- ja ympäristösuunnittelu

Ohjeet

- Erikoistarkastusten laatuvaatimukset (sisältö) on määritettynä Väyläviraston ohjeessa 28/2018 Taitorakenteiden erikoistarkastusten laatuvaatimukset – Sillat
  - Sisältövaatimukset
  - Tarkastajien pätevyysvaatimukset
  - Tarkastussuunnitelma
  - Tutkimusvälineet ja tutkimukset
  - Tutkimusten laajuus

Liikenneviraston ohjeita
28/2018

Taitorakenteiden erikoistarkastusten
laatuvaatimukset - Sillat
Suunnittelu- ja toteuttamisvaiheen ohjaus

Kuka vastaa tarkastuksen riittävästä laajuudesta

”Päätarkastaja vastaa siitä, että näytteidenottopaikat ja muut tutkimusalueet määritetään ammattitaitoisella harkinnalla siten, että rakenteiden kunnosta ja vaurioista saadaan luotettavat tiedot.”

”Tässä määritetty tutkimusten laajuus on vähimmäisvaatimus. Erikoistarkastuspalvelun toimittaja esittää tarkastussuunnitelmassa kohdekohtaisen tarkastusohjelman.”

”Tutkimuksessa on aina varauduttava mahdollisten vara- tai lisänäytteiden ottoon huomioiden rakenteen kunto, ikä, rakennusajankohta, materiaali, rasitusolosuhteet jne.”

Taitorakenteiden erikoistarkastusten laatuvaatimukset – Sillat

Rasitusolosuhteet

Tyypillisesti huomioitava tekijät

- Normaalit ulkobetonirakenteiden rasitukset
  - Vesi
  - Pakkasrasitus
  - Lämpötilanvaihtelut
- Väylien kunnossapito
  - Kloridirasitukset
- Ympäristö
  - Merivesi

Tekijät, joihin ohjeistus ei ota kantaa

- Rakenteelle tai siltapaikalle ominaiset rasitukset
  - Seisovat vedet rautatiesilloilla
  - Diesel vetureiden ”pakokaasualueet”
- Kunnossapito
  - Epäpuhtaudet
- Ympäristö
  - Viistosade
  - Ilmansuunta
  - Hapan maaperä, otetaan huomioon uudissuunnittelussa, mutta ei vielä juurikaan vanhoissa rakenteissa.

Rasitusten huomiointi näytekohtia valittaessa

- Kloridit mitataan rakenneosittain kohdista, joihin on kohdistunut suurin suolarasitus. Näytteet otetaan näytesarjana siten, että kloridiprofiili saadaan selville (0-20, 20-40, 40-60) mm.
- Suolasumurasituksen otaksutaan ulottuvan 6 m päähän alitavan väylän päällysteen reunasta. Merenrannalla kaikki ulkoilman vaikutuksen alaiset rakenteet 100 m etäisyydellä rannasta.
- Vetolujuusnäytteet otetaan rakenneosakohtaisesti kohdista, joissa betoni on voimakkaimmin alttiina pakkasrasitukselle.
- Ohuthietutkimukset otetaan rakenneosakohtaisesti edustavilta alueilta olosuhteisiin nähden
- Näytekohtia valittaessa huomioitava mm. seuraavaa:
  - Sillan sivuttaiskaltevuus, päällysrakenteen kaltevuudet ja kannen kuivatuslinjojen sijainti
  - Liikenteen suunta (erityisesti tukien näytteet)
  - Meriveden vaikutus (enimmäkseen tuissa)
  - Mahdollinen vaurioalue seurasta jostain muusta vauriosta, esim. vedeneristeen tai liikuntasauvojen vesivuodot

Päätyrakenteet

- Kloridirasitetut rakenneosat (etäisyys suolatusta tiestä <6m)
  - 1 näytesarja kummastakin etumuurista
  - 1 näytesarja kaikista siipimuureista
  - Vesivuotokohdista 1 näytesarja vuotoalueelta + 1 näytesarja vuotoalueen vierestä
  - Liikuntasaumalaitteen alapuolisesta otsamuurista 1 näytesarja
  - Huomioitava mahdollisten vesivuotojen valuma-alueet
- Ei kloridirasitusta -> 1 näytesarja / päätytuki
- Vetokokeiden ja ohuthietutkimusten määrään ei rasitusolosuhteilla ole vaikutusta, ellei päätarkastaja lisää näytemääriä havaintojensa perusteelle. Näytteet kohdennetaan rasitetuille alueille, tyypillisesti saumojen alapuolelle tai liikennesuunnan mukaan roiskealueille.

Välitukirakenteet

- Kloridirasitetut rakenneosat (etäisyys suolatusta tiestä <6m)
  - Kloridipitoisuuden määrittäminen
    - Massiivisista välituista 2 näytesyarjaa / tukilinja + 1 näytesyarja suojaisemmasta kohdasta
    - Tukilinjan pilareista 2 näytesyarjaa / pilari, pilareita ollessa 1-3 kpl tutkitaan kaikki pilarit, määrää ei kasvateta pilareita ollessa enemmän + 1 näytesyarja tukilinjan suojaisemmasta kohdasta.
    - Massiivisten välitukien ja pilareiden näytesyarjat otetaan 0,5 ja 2,5 m tienpinnasta
  - Vetolujuuskokeet
    - Massiivisesta välituesta 2 vetokoetta / tukilinja
    - Tukilinjan pilareiden lukumäärän ollessa 1-3 tehdään jokaisesta pilarista vetokoe, määrää ei kasvateta pilareita ollessa enemmän + 1 vetokoe rasitusolosuhteiltaan kevyemmästä kohtaa
  - Ohuthietutkimuksia tehdään 1 kpl / tukilinja, tutkitaan 1-3 tukilinjaa, määrää ei kasvateta tukilinjoja ollessa enemmän
- Ei kloridirasitusta
  - 1 kloridinäytesyarja / tukilinja, tutkitaan maksimissaan 3 tukilinjaa
  - Tehdään vähintään 3 vetokoetta
  - Tehdään vähintään 1 ohuthietutkimus

Reunapalkit

- Kloridirasitettujen reunapalkkien kloridinäytesarjojen lukumäärä määräytyy sillan kokonaispituuden perusteella, otetaan 3-7 näytesarjaa. Aina otetaan kuitenkin vähintään 3 näytesarjaa vaikka kloridirasitusta ei olisi.
- Vetokokeiden ja ohuthietutkimusten määrä määräytyy niin ikään sillan kokonaispituuden mukaan
  - Vetokokeita 2-6 kpl
  - Ohuthietutkimuksia 1-2 kpl
- Jos reunapalkkien yleistarkastusten perusteella määritetty kuntoarvio >2 , ei reunapalkeille tehdä tutkimuksia -> reunapalkit uusitaan automaattisesti peruskorjauksessa.
- Reunakaistoja ei tutkita -> näytteet siirretään päällysrakenteen sivupinnan näytteiksi (laattasillat)

Päällysrakenteen yläpinta

- Yläpinnan kuntoa ei pystytä visuaalisesti arvioimaan tutkimuskohtia valittaessa -> päätarkastajan ammattitaito ja kokemus merkittävänä tekijänä tutkimuskohtia valittaessa.
- Tehdään pintarakenteiden avauksia. Tutkittavia kohtia valittaessa on otettava huomioon sillan kaltevuudet, kuivatuslinjojen sijainti (yläpinnan ”taitekohdat”), liikuntasaumojen sijainti ja näkyvät vuotoalueet päällysrakenteen alapinnassa
- Pintarakenteiden avauskohtia on 3-9 kpl kansipinta-alan perusteella. Jokaisesta avauskohdasta tehdään vetokokeet ja ohuthietutkimus, noin puolet ohuthieistä tehdään pitkinä.
- Kloridirasitetuista rakenteista (=ylittävää tietä suolataan) tutkitaan kloridipitoisuus jokaisesta pintarakenteen avauskohdasta. Erona muihin rakenneosiin, syvemmältä otettu näyte tutkitaan vain, jos edellisen tason näytteen viitearvo ylittyy.
- Ei kloridirasitetuista rakenteista tutkita kloridipitoisuus kahdesta pintarakenteen avauskohdasta, jos näissä havaitaan klorideja, tutkitaan myös loput tutkimuskohdat.

Päällysrakenteen ala- ja sivupinnat

- Kloridirasitettu rakenne (silta-aukossa suolattava väylä)
  - Sivupinnoista otetaan 4 näytesarjaa tai reunakaistallisten laattasiltojen tapauksessa reunapalkkien tutkimuksia vastaava määrä
  - Suolasumurasitettujen risteysiltojen jokaisesta liikenneaukosta otetaan 1 näytesarja
  - Meren suolasumun vaikuttaessa otetaan alapinnasta 2 näytesarjaa
  - Jos päällysrakenteen alapinnassa on vesivuotoa, otetaan lisäksi 1 näytesarja pahimmalta vuotoalueelta
- Aina otetaan vähintään 1 näytesarja kuivalta alueelta, koskee sekä kloridirasitettu että ei rasiitettuja rakenteita.
- Vetokokeiden lukumäärä määräytyy silta-aukkojen määrän mukaisesti
  - Laatan alapinnasta otetaan vähintään 2 vetokoetta, jos silta-aukkoja on enemmän kuin 3, tehdään 3 vetokoetta
  - Sivupinnasta / reuna-olokkeen alapinnasta tehdään vähintään 2 vetokoetta (1-2 silta-aukkoa). Silta-aukkoja ollessa ≥ 3 , tehdään 4 vetokoetta.
  - Reunakaistallisten laattasiltojen tapauksessa reunapalkkien tutkimuksia vastaava määrä
  - Pääkannattajista (palkkisilla) tehdään vähintään 3 vetokoetta. Jos silta-aukkoja > 3 , tehdään 4 vetokoetta.
- Ohuthietutkimuksia tehdään aina vähintään 2 kpl ja puristuslujuuskokeita 3 kpl

Menneisyyden rasiitteet

Materiaali / tutkittavat haitta-aineet	Asbesti ennen vuotta 1994	PCB ennen vuotta 1984	PAH ennen vuotta 1980	Raskas- metallit, sisältää lyijyn	Lyijy ennen vuotta 1990
sauma-aineet	kyllä	kyllä	ei	ei	kyllä
eristeet	kyllä	ei	kyllä	ei	ei
teräsmaalit	kyllä	kyllä	ei	kyllä	ei
betonimaalit ja pinnoitteet	kyllä	kyllä	ei	kyllä	ei

Karbonatisoituminen ja betonipeitemittaukset

- Karbonatisoitumissyvyys mitataan kaikista irti poratuista betonilieriöistä, lukuun ottamatta päällysrakenteen yläpinnan näytteitä. Kun huomioidaan näytteiden suuri määrä, saadaan rakenteiden karbonatisoitumisesta vähintäänkin kattava yleiskuva
  - -> kloridirasitus kasvattaa tutkimuskohtia
- Betonipeiteimittauksia suoritetaan kaikille näkyvissä oleville rakenneosille, kattavasti koko sillan alueelta.

Huomiot

- Infrarakenteiden (sillat) tutkimuksien ja tutkimusmäärien määrittämiseen on Väyläviraston ohjeistuksessa selkeät ohjenuorat, jotka ohjaavat yleensä kattaviin tutkimusohjelmiin
  - Tutkimusmäärissä on selkeästi huomioitu yleisimmät rasitustekijät ja millä alueilla ne vaikuttavat.
  - Tutkimusmääriä kasvatettiin merkittävästi edellisessä ohjepäivityksessä
- Tutkimusmäärissä nousee esille etenkin kloridi- ja kosteusrasitukset sekä tarkastettavan kohteen koko
- Harvinaisempien rasitustekijöiden ja tarkastuskohteiden ominaispiirteiden huomioinnin tarve jää päätarkastajan vastuulle.
- AKR:n huomiointia ei ole vielä ohjeistuksessa, usein se havaitaan vasta ohuthietutkimusten perusteella tai selkeimmissä tapauksissa silmämääräisissä tarkastuksissa. Lisänäytteiden ottaminen ennakkoon usein päätarkastajan vastuulla.
- Maanalaisten rakenteiden tutkimustarpeesta ei ohjeissa oteta kantaa. Tutkimustarpeen määrittäminen jää päätarkastajan vastuulle. Usein maanalaisia rakenteita ei tutkita.

Kiitos!

Ari Husso
DI, Suunnittelujohtaja
Puh. 040 5620 123
Etu.sukunimi@ains.fi

 A-INSINÖÖRIT